

Het Bastogne War Museum is het belangrijkste museum over de Slag om de Ardennen. Het is gelegen bij het *Mémorial du Mardasson*, even buiten het centrum van de stad. Het opende zijn deuren in 1965. Op 22 maart 2014 heropende het totaal vernieuwde en fel uitgebreide museum van in totaal 1.600 m² op twee niveaus. Het biedt nu veel meer dan enkel een overzicht van *The Battle of the Bulge*.

Het Ardennenoffensief

De Slag om de Ardennen (of het Ardennenoffensief) was het laatste grote offensief van de Duitse *Wehrmacht* aan het westfront in de Tweede Wereldoorlog. In eerste instantie werden de Amerikanen volledig overrompeld door de onverwachte Duitse aanval op 16 december 1944. Op 20 december was de situatie in de Ardennen kritiek. Het was voor de Amerikanen van belang dat ze Bastogne, het belangrijkste knooppunt van wegen in dit gebied, in handen hielden. Generaal Anthony McAuliffe, de garnizoenscommandant en commandant van de 101ste *Airborne* Divisie die de stad verdedigde, had op 22 december een Duits ultimatum afgewezen met het legendarische 'Nuts!'. Ondanks een ernstig tekort aan munitie, brandstof en voedsel en felle Duitse bombardementen en aanvallen wisten de Amerikanen stand te houden tot aan hun ontzet op 26 december. Tweede kerstdag 1944 was dan ook het keerpunt in de slag. Na een fel geallieerd tegenoffensief was de strijd in de Ardennen op 25 januari 1945 voorbij. De balans was erg zwaar: de geallieerden verloren 87.559 doden, gewonden en vermisten, de Duitsers 67.675. Ook kwamen honderden burgers om het leven.

Een vernieuwde aanpak

De vaste opstelling geeft de bezoeker op een moderne en interactieve manier een overzicht van de oorzaken, de gebeurtenissen en de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog. Ook is er ruimte voorzien voor allerlei evenementen, tijdelijke tentoonstellingen, een winkel en een ruime cafetaria. Zo wordt ernaar gestreefd een totaalvisie te presenteren. Het parcours is enkel te volgen met een (gratis) audiogids, die ook in het Nederlands ter beschikking staat.

Belangrijke rode draad doorheen het hele museum zijn vier personages die elk op hun manier een aandeel hebben gehad in de Slag om de Ardennen: Robert Keane (korporaal van de 101ste *Airborne*), Hans Wegmüller (luitenant van de 26ste *Volksgranadier Division*), Mathilde Devillers (een jonge onderwijzeres uit Bastogne) en Emilie Mostade (een leerling van 13 jaar). Ze vertellen allemaal hoe ze de oorlog hebben meegemaakt. Daarnaast doen ook andere betrokkenen in de loop van het bezoek hun verhaal. Deze aanpak zorgt voor een frisse wind,

al vonden we de gegeven uitleg en vertelde verhalen soms op een nogal kinderlijke manier gebracht.

Tweede rode draad is de grote hoeveelheid authentiek materiaal, vroeger ook al de grote troef van het museum. Het wordt gepresenteerd in 70 vitrines en betreft zowel de verschillende betrokken legers als de burgerbevolking en het dagelijkse leven. Vooral de collectie wapens, uniformen en uitrustingsstukken is indrukwekkend en maakt op zich het museum al het bezoeken waard. Ook zijn er voertuigen tentoongesteld, zoals een Sherman tank. Daarnaast zijn er vele foto's en films te zien. Deze laatste worden gepresenteerd in levensechte diorama's.

Drie grote onderdelen

Het museum valt uiteen in drie grote, chronologisch op elkaar volgende onderdelen. Het eerste handelt over het interbellum en de opkomst van politiek extremistische bewegingen. Het tweede gaat over de periode van de Duitse inval tot en met de bevrijding in het najaar van 1944. Beide delen zijn boeiend, maar zullen voor kenners van de Tweede Wereldoorlog wellicht overkomen als déjà-vu. Voor kinderen is er overigens een aangepaste rondleiding voorzien.

Het derde – en omvangrijkste – deel in een nagelnieuw gebouw handelt over het Ardennen offensief en de nasleep ervan. Het verloop ervan wordt chronologisch uit de doeken gedaan. Door de vele grote vitrines komt de bezoeker als het ware midden in de strijd terecht. Zo zit hij in een diorama bijna tussen de gevechten of komt hij terecht in een schuilkelder waar

burgers een veilig onderkomen hadden gezocht. Er is zowel aandacht voor de bekende bevelhebbers zoals Patton als voor de lotgevallen van de gewone soldaten en ook voor de gebeurtenissen elders op het strijdtoneel. De balans van de strijd, de wederopbouw en de '*lieux de memoire*' hebben ook een plaats gekregen. Afsluiten doet de rondleiding met de verdere gebeurtenissen zoals het einde van de Tweede Wereldoorlog en het uitbreken van de Koude Oorlog.

Besluit

Het museum is rijk gedocumenteerd en genuanceerd opgevat. Jammer genoeg ontbreekt vooralsnog een bezoekersgids. Hiervan wordt echter volop werk gemaakt. We kunnen de verre reis naar Bastogne voor een bezoek aan het museum, dat makkelijk meer dan twee uur duurt, zeker aanraden. De andere musea over het Ardennenoffensief (zoals het December 44 Historical Museum in La Gleize) zijn trouwens zeker ook interessant. Bovendien bestaan er goed uitgewerkte toeristische routes langs het slagveld van toen. De geschiedenis en het erfgoed van de Slag om de Ardennen zijn dus goed ontsloten en veilig gesteld voor de toekomst.

Bastogne War Museum, Colline du Mardasson 5, Bastogne.

Voor alle praktische info, raadpleeg: <http://www.bastognewarmuseum.be>.

Sam Van Clemen

